

Tiedote 1.2.2023

Rakkaudesta lasiin – ja valoon **Helena Tynellin lasitaidetta Erkkolassa**

Taiteilijakoti Erkkolan kevään näyttelyssä on harvinainen tilaisuus nähdä lasimuotoilija Helena Tynellin teoksia Suomen lasimuseon kokoelmista. Helena Tynell (1918–2016) teki varhaisimmat teoksensa muotoilijana välittömästi sotien jälkeen. Suurin osa Tynellin urasta on ollut lasin parissa Riihimäen Lasi Oy:llä 30 vuotta vuodesta 1946 alkaen. Viimeiset vuodet hän työskenteli Saksassa valaisinsuunnittelijana ja lasिताiteilijana. Tynellin tunnetuimpia lasiteoksia on maljakko *Aurinkopullo* (1964–74), joka on edelleen suosittu keräilykohde.

Helena Tynell asui Tuusulan Rusutjärvellä vuodesta 1966 alkaen perheensä kanssa. Hänen puolisonsa Paavo Tynell oli tunnettu valaisinsuunnittelija Taito Oy:ssä, jossa Helena Turpeinen tutustui tulevaan mieheensä uransa alussa. Ateneumin Taideteollisuuskeskuskoulussa suoritettujen opintojen jälkeen Helena Tynell suunnitteli aluksi keramiikkaa ja huonekaluja 1940-luvun alussa.

Sodan jälkeen suomalainen lasiteollisuus kehittyi nopeasti kansainväliselle tasolle ja lasitehtaiden tuotanto oli laajaa. Taito Oy:n kautta Helena Tynellille avautui yhteys Riihimäen Lasiin. Suomen kuvalehdessä joulukuussa 1948 Helena Tynellin maljakoita kuvattiin seuraavasti: *"Maljakoiden puhdasviivaiset muodot ja vedenkirikkaat pinnat, joihin valo ihanasti heijastuu, ovat kuin kauneinta runoa."*

Tynell on kuvannut haastattelussa uraansa lasिताiteilijana: *"Toisen maailmansodan jälkeen pieni ryhmä taiteilijoita, joista osa oli koulutettu ns. teollisuustaiteilijoiksi, kotiutui lasitehtaisiin. Heillä ei aluksi ollut mitään ennalta määrättyä paikkaa perinteisessä tarkan lasinteon rytmin kaavoittamassa työympäristössä. Lasimestarit olivat yhä tekemisen keskipisteitä, heidän kauttaan saattoi puhua lasin kanssa, joten mestarin vierestä se taiteilijan paikka löytyi ja siinä se pysyi. Mestari edusti koko 'verstakkonsa' osaamista. Hänestä huokui auktoriteetti ja osaamisen arvokkuus. – Taiteilijoilla oli paljon oppimista: heillä kun oli – ja on – taipumus yrittää mahdottomia."*

Tynell työskenteli Riihimäen Lasissa vuodesta 1946 suunnitellen taidelasin lisäksi käyttölasistoja. Marraskuussa 1976 sammuiivat Riihimäellä taide- ja käyttölasia valmistavan tehtaan uunit, jolloin myös suunnittelijoiden työsuhteet päättyivät.

Helena Tynell siirtyikin työskentelemään valaisinsuunnittelijana Saksaan jo vuodesta 1961 alkaen, aluksi freelance-suunnittelijana. Began valaisintehtas osti vuonna 1962 Limburgin lasihytin ja tehdas siirtyi rohkeasti myös lasinvalmistuksen alalle. Helena Tynell pyydettiin uusien tuotteiden suunnittelijaksi, ja hän työskentelikin kymmenen vuotta pysyvästi Saksassa 1980-luvun lopulle asti. Tynell vastasi yrityksen toiveita tuntiessaan hyvin sekä lasin käsittelyn että valaisimet. Tynell suunnitteli valaisimia ja käyttölasia freelancerina myös USA:han ja Ruotsiin.

"Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon" -näyttely on toteutettu yhteistyössä Suomen Lasimuseon kanssa. Taiteilijakoti Erkkolassa kuullaan ystävänpäivänä 14.2. lasin asiantuntija ja kuraattori Uta Laurénin luento Helena Tynellin taiteellisesta elämäntyöstä ja merkityksestä suomalaiselle lasिताiteelle ja -muotoilulle. Kevään aikana myös Suomen Lasimuseon amanuenssi Elina Karila esittelee näyttelyä 16.3., 22.4. ja 18.5.

Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon
8.2.–28.5.2023

Oheisohjelmaa

Helena Tynell – Rakkaudesta lasiin -luento

ti 14.2. klo 18

Lasin asiantuntija ja kuraattori Uta Laurénin luento valaisee Helena Tynellin taiteellista elämäntyötä ja merkitystä suomalaiselle lasitaiteelle ja -muotoilulle.

Liput 8 €, myynnissä Tuusulan verkkokaupassa shop.tuusula.fi

Opastus Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon -näyttelyyn

to 16.3. klo 14, la 22.4. klo 14, to 18.5. klo 13

Suomen lasimuseon amanuenssi Elina Karila

Museon pääsymaksu 6/4/2 €. Museokortilla ilmaiseksi.

Taiteilijakoti Erkkola

Tuusulan museo

Rantatie 25, Tuusula

www.erkkola.fi

Avoinna

8.2.–30.4. ke–su 12–17

1.–28.5. ti–su 10–17

Pääsymaksut

6/4/2 €

Museokortti-museo